

Een archeologische begeleiding van de verbreding van een bocht van de Maas bij Neer, gemeente Beesel (L)

A. Wieringa & N. van Malssen

ARC-Rapporten 2008-141

Groningen
9 januari 2009
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologische begeleiding van de verbreding van een bocht van de
Maas bij Neer, gemeente Beesel (L)

ARC-Rapporten 2008-141
ARC-Projectcode 2008/137

Tekst

A. Wieringa & N. van Malssen

Fotografie

J.J. Lenting

Afbeeldingen

N. van Malssen

Redactie

N. van Malssen

Status

definitieve versie

Autorisatie — C.G. Koopstra

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Groningen, 9 januari 2009

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

Projectnaam	Afronding Bocht Neer
Projectcode	2007/137
Archisnummer	31998
Projectleider	A. Wieringa
Contact	Tel.: 050-3687100
Opdrachtgever	De Vries & van de Wiel
Contactpersoon	Dhr. B. Bos
Bevoegd gezag	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumenten

Locatiegegevens

Toponiem	Maas
Plaats	Beesel
Gemeente	Beesel
Provincie	Limburg
Kaartblad	58B
RD-coördinaten	199.841/364.575
Oppervlakte	ca. 150 m ²

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Beegden
Geomorfologie	Pleistoceen rivierterras
Bodem	Radebrikgronden; fijnzandige lichte zavel
Historische situatie	Rijksvoetveer; aanlandingsplaats
Archeologische verwachting	Archeologische resten <i>in situ</i> in de holocene afzettingen van het winterbed. Resten van bruggen, kade- en oeverwerken in het zomerbed.

Afbeelding 1 Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving (omcirkeld), voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Rijkswaterstaat werd door de firma de Vries & van de Wiel de bocht in de Maas bij het dorp Neer in Limburg verbreed. Op één locatie binnen dit verbredingstracé werd door de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumenten (RACM) archeologische begeleiding nodig geacht. Het betrof de locatie van een voormalig voetveer en aanlandingsplaats. De archeologische begeleiding vond plaats op 27 augustus 2008 door J.J. Lenting en A. Wieringa van Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) te Groningen.

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie is gelegen in een buitenbocht van de Maas op de rechteroever (afb. 1 en 2). Het gebied heeft geen duidelijke economische of recreatieve functie. Het zomerbed ligt op 8 m +NAP, het winterbed tussen ca. 17,5 - 19 m +NAP.

1.3 Doel van het onderzoek

Het doel van de begeleiding was het vaststellen van de aan- of afwezigheid van archeologische waarden. Het RACM nam in dit geval genoegen met een goedgekeurd PvA. Een PvE zou pas opgesteld worden na het aantreffen van archeologische waarden op de onderzoekslocatie. Hiertoe moest vastgesteld worden of er in de ondergrond van de Maasoever bij Neer aanwijzingen waren voor de overblijfselen van een rijksvotveer en/of aanlandingsplaats en anderszins archeologisch interessante sporen met betrekking tot deze veerfunctie. Ter plaatse werd vernomen dat de locatie tot enige decennia geleden diende als overslagplaats voor bieten. Na het verdwijnen van deze functie werd de locatie alleen nog gebruikt voor de jaarlijkse Sinterklaas-intocht in de gemeente Beesel.

1.4 Werkwijze

Ter plaatse werd door een graafmachine de bestaande beton- en puinverharding verwijderd, omdat deze verharding apart van de overige grond die vrijkwam bij het verbreden van de Maasbocht afgevoerd moest worden (afb. 3). Bij deze werkzaamheden was archeologische begeleiding aanwezig, tevens werd op aanwijzingen van de archeologen op enkele plekken de ontgraving verdiept tot in de vaste grond, om zo ook de stratigrafie van de ophooglagen te kunnen waarnemen.

2 Resultaten

2.1 Sporen en structuren

Bij de ontgraving van de verharding van het voormalige veer werd geconstateerd dat er onder een recente verhardingslaag meerdere verhardingslagen aanwezig waren. De bodem bestaat van boven naar onder uit (afb. 4):

- 20e eeuwse ophogingslagen, als zodanig gedateerd op basis van de aanwezigheid van recent aardewerk en recent vlakglas tot in de onderste waargenomen verhardingslaag. Eén van de ophogingslagen bestaat uit baksteen.
- Een zwarte kleilaag, waarin 20e eeuws materiaal is aangetroffen.
- Een onverstoorde, ca. 10 cm dikke kleilaag, die scherp overgaat in
- schoon, grof rivierzand.

Archeologisch of historisch interessante sporen werden bij de begeleiding niet waargenomen.

2.2 Vondsten

Tijdens de archeologische begeleiding is geen relevant vondsmateriaal aangetroffen. Het aangetroffen materiaal (baksteen, aardewerk en vlakglas) is daarom niet gedocumenteerd. Het in een puinlaag aangetroffen baksteen is ouder dan de 20e eeuw, maar op basis van het recente materiaal (vlakglas en aardewerk) dat in deze laag is aangetroffen, kan worden geconcludeerd dat dit baksteen afkomstig is van een gesloopt huis en hier in de 20e eeuw is gestort. Het baksteen is niet in verband te brengen met het rijksvoetveer.

3 Samenvatting en conclusie

Tijdens de archeologische begeleiding van een locatie van het verbredingstracé van de Maas bij Neer zijn geen archeologisch relevante sporen of vondsten aangetroffen. De resten van een rijksvoetveer en/of een aanlandingsplaats die op de locatie werden verwacht zijn niet waargenomen. Het enige aangetroffen materiaal betreft 20e eeuwse ophogingslagen.

Afbeelding 2 Het pad naar het voormalige voetveer. Foto:J.J. Lenting.

Afbeelding 3 Het verwijderen van de ophogingslagen. Foto:J.J. Lenting.

Afbeelding 4 De verschillende 20e eeuwse ophogingslagen zichtbaar in het profiel. Foto: J.J. Lenting.